Városi Könyvtár
Várpalota

Világ proletárjai, egyesüljetek!

VÁRPALOTAI NAPLÓ

AZ MSZMP VESZPRÉM MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

XVII. évfolyam — 59. szám. ÁRA 60 FILLÉR Péntek, 1961. március 10.

Új szovjet rakéta-siker

Földi parancsra a Szovjetunió megadott területén szállt le a csütörtökön fellőtt, kutyát szállító, 4700 kilogrammos negyedik szputnyik-űrhajó

Moszkva (TASZSZ) A világűrkutatási munkaterv alapján 1961. március 9-én a Szovjetunióban fellőtték a negyedik szputnyik-űrhajót. A földkörüli pályára vitt szputnyik-űrhajó súlya a hordozó rakéta utolsó fokozata nélkül 4700 kilogramm volt.

A szputnyik-űrhajó a számítottakhoz közeli pályán keringett. E pálya legalacsonyabb pontja 183,5 kilométerre, legmagasabb pontja 248,8 kilométerre volt a Föld felszínétől. A pályasíknak az egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge 64 fok 56 perc.

A felbocsátás fő célja a szputnyik-űrhajó további szerkezeti tökéletesítése, valamint a rajta elhelyezett és az ember űrrepüléséhez szükséges feltételeket biztosító rendszerek tökéletesítése volt.

A szputnyik-űrhajóban elhelyeztek egy kabint, benne kísérleti állatokat, egy Csernuska nevre hallgató kutyát és más élőlényeket, továbbá távmérő és televíziós rendszereket, egy rádiórendszert pályamérésekor, valamint rádió adó-vevő berendezést.

A berendezések az egész repülőút alatt kifogástalanul működtek.

Az előírt kutatóprogram végrehajtása után az űrhajó-szputnyik még ugyanaznap, utasításra leszállt a Szovjetunió megadott területén.

A földet ért űrhajó előzetes vizsgálata azt mutatta, hogy a kísérleti állat közérzete normális.

A negyedik szovjet szputnyik-űrhajó felbocsátása és sikeres visszahozása eredményeképpen értékes adatokat kaptak mind az űrhajó szerkezeti berendezéseinek és rendszereinek munkájáról, mind a repülőútnak az élő szervezetekre gyakorolt hatásáról.

Az adatfeldolgozás és az adatok tanulmányozása folyik. A repülőúton részt vett élőlényeket megfigyelés alatt tartják. (MTI)

Megkezdték a tavaszi munkákat a keszthelyi Szabadság Termelőszövetkezetben is

A múlt év őszén sok csapadék hullott a keszthelyi határra. Az 570—600 milliméter évi átlaggal szemben 825 milliméter eső permetezett a földekre. A kedvezőtlen körülmények miatt lassan, csigamódra haladtak a késő őszi mezőgazdasági munkák. Az őszi mélyszántásnak éppen a fele elvégezetlenül maradt, s megnövelte az idei tavaszi munkákat.

A termelőszövetkezetek tagjai a szép télvégi napokat használták ki a múlt évi lemaradás pótlására.

A szántatlan maradt földek háromnegyed részén elvégezték már a talajelőkészítést, s néhány nap múlva talpalatnyi föld sem lesz szántatlan a határban.

Már a tél végén megkezdték az előkészületeket a 12 kataszter holdas kertészetben is. Elkészítették a melegágyakat, elvetették a magvakat, így máris elegendő palántájuk van.

Hat melegágyban, összesen 120 ablakaljban zöldelnek a paprika, paradicsom, saláta, káposzta és karfiol palánták.

Ha az idő továbbra is kedvez, néhány nap múlva megkezdik a vetést. A tavaszi vetőmagvak tisztítása és csávázása befejezéshez közeledik, a talajelőkészítés gyors ütemben halad, így

lehetőség van arra, hogy március 15 előtt megkezdődjenek a mezei munkák.

Tervkészítéskor úgy határoztak, hogy a legutóbbi 10 esztendő átlagát veszik figyelembe a gabonák holdankénti átlagának megállapításakor. Így

búzából 14,5 mázsa, őszi árpából 17, tavaszi árpából 14, burgonyából 80, cukorrépából 150, kukoricából pedig 18 mázsa szemes takarmányt irányoztak elő egy-egy kataszteri hold átlagául.

Ezek a számok az adottságokat figyelembevéve reálisak, megalapozottak. Hogy a tervezett átlagok ne csak papíron, hanem a valóságban is megjegyenek, erről már most gondoskodik a termelőszövetkezet. Trágyázott földbe, morzsalékos magágyba kerülnek a tavaszi vetőmagok, s minden főbb munkafolyamat a vetéstől a betakarításig gépesítve lesz.

Az idén 30 kataszteri holdat zöldtrágyáznak. A talajerő fokozását segíti a műtrágyázás is. Ebben az évben 1050 mázsa műtrágyát hintenek el a szántókra, a szőlő és a gyümölcsös talajára.

Egy-egy kataszteri holdra átlagosan 200 kiló műtrágya jut. Géppel 2 és fél ezer normálhold területet művelnek meg. Holdanként öt normálholdnyi munkára kötöttek szerződést a gépállomással.

Nemcsak agrotechnikai, hanem munkaszervezési előkészületek is történtek a Szabadság Termelőszövetkezetben.

A kapásokat, mint minden évben, az idén is kiosztják a családoknak. A tavaly jól bevált prémiumrendszert bevezetik, kisebb módosításokkal.

A múlt évvel szemben az idén fokozottabb többtermelést végeznek a növénytermesztésben és az állattenyésztésben.

Növelik a takarmánynövények vetésterületét, így az idén a szántóterület 50 százaléka az állatállomány takarmány ellátását szolgálja.

Elkészítenek 700 köbméter silót, felülvetéseket végeznek, s időben géppel takarítják majd be a szálas és pillangós virágú takarmányokat.

Még hivatalosan tél van, de mégis jó ütemben haladnak a tavaszi mezőgazdasági munkák a keszthelyi Szabadság Termelőszövetkezetben. Egy-két nap múlva már a vetőgépek is munkába állnak, s elhintik a magot a jól művelt, termékeny földekbe.

Kása András

A megyei népfront-bizottság ülése

A Hazafias Népfront Veszprém megyei Bizottsága tegnap délelőtt ülést tartott. Bakos István elvtárs, a megyei párt-végrehajtó bizottság tagja, a megyei tanács elnöke ismertette a megye mezőgazdasági helyzetét és a ..lusi népfront-bizottságok feladatait a tavaszi mezőgazdasági munkák megszervezésében. Nyisztor Imre elvtá.., a Hazafias Népfront Veszprém megyei Bizottságának titkára beszámolt a népfront-oktatás tapasztalatairól, valamint a kihelyezett mezőgazdasági tech-nikai osztályok helyzetéről.

Delelőre jár a nap

Szorgosan és lelkesen végezzük hétköznapi munkánkat. Az ismert éves terv túlteljesítésének eszközeit keresik a vállalatok Péten, vagy Peremartonban, a népi kultúra színvonalának emelésén fáradoznak a Keszthelyi Művelődési Házban, a faluépítés társadalmi módszereit próbálgatják Reziben, vagy Sármelléken, a nagyüzemi mezőgazdaság gyakorlati útját egyengetik Láziban, vagy Vaszaron.

Csendes, alkotó egymásutánban peregnek a munkás hétköznapok és közben eléggé talán nem is figyeltünk fel: *most emeljük lábunkat, hogy belépjünk egy rég várt történelmi korszak küszöbén. Delelőre jár a napunk, a szocializmus napja.*

Mennyit dolgoztunk, véreztünk, harcoltunk érte!

Néhány évtizeddel ezelőtt, amikor még csendőrcsizmák csikorogtak, puskatus zuhant a veszprémi várbörtönben, amikor csak a Bakony sűrűjében, hallgatózó fülektől távol érezhették biztonságban életüket és ügyüket a kommunisták — néhány évtizeddel ezelőtt még csak suttogva ejtették ki a szót: *szocializmus.* Az ígéret földjének távoli, glóriás ragyogása volt ez a fogalom. Olyan cél, amiért küzdeni kötelesség, a harcban mártírként elhullani örök dicsőség.

Új korszak jött ezután. A szabadság ragyogása öntötte el Kelet felől az égboltot fejünk felett. Messzi futott a csendőrcsizma, úr lett hazájában a magyar. Felszabadulás, fordulat éve. Akkor már elmondhattuk: *megvirradt, felkelt a nap, a szocializmus napja.*

Tízegynéhány esztendeje ezért dolgozunk, ezért harcolunk. De valljuk be, kicsit mítoszos volt a fogalom. Tanultuk, elmondtuk ezerszer: *„Kizsákmányolás-mentes társadalom." „A termelőeszközök társadalmi tulajdona." „Szocialista munkaerkölcs." „A fogyasztási javak bősége."* Soroltuk ezeket és a többi ismérveket, de nem éreztük igazán őket. Valahogy még mindig távolinak, megfoghatatlannak láttuk a célt.

És valljuk be őszintén: *kicsit belevesztünk a részletekbe.*

A Központi Bizottság határozatát olvasva, vezető elvtársaink hangsúlyozott szavait hallgatva kaptuk fel a fejünket: *hiszen itt vagyunk, a cél közvetlen közelében!* Vidám gyermekkacaj tölti be hazánkat, ismeretlen fogalom ma már nálunk a nyomor. Nincs különbség ember és ember között, *„a jogok asztalánál mindenki egyaránt foglal helyet."* Nem farkasa már az ember az embernek, legfeljebb nyomokban létezik a kizsákmányolás. A legtöbb helyen gépek könnyítik a nehéz fizikai munkát. Az idén télen pedig jellemző vonásaink közé soroltuk az egyik legfontosabb ismertető jelet: *lényegében befejeződött a mezőgazdaság szocialista átszervezése, a termelőeszközök falun is társadalmi tulajdonba kerültek.*

Elmondhatjuk már ma, hogy szocialista társadalomban élünk? Nem. Szocializmusunk napja delelőre jár, de nem jutott a zenitre. Néhány fontos ismertetőjellel még adósok vagyunk. Sokunkból hiányzik még a szocialista erkölcs, nem vagyunk mind meggyőződésre, tapasztalatokra és tudásra támaszkodóan szocialista emberek. A termelékenység színvonalán akad még javítani való. A termékbőség sem olyan még minden cikkből, mint a szocializmus kívánná.

Azonban a jelszó: Előre a szocializmus megvalósításáért! — *napjainkban közvetlen, konkrét tartalmat kapott.* Veszprémi gépjavító dolgozói: emeljétek a termelékenységet. Borzavári Alkotmány Termelőszövetkezet tagjai: adjatok több zöldséget, tejet, húst a népgazdaságnak. Ti mind, akik felelősséget éreztek hazánk sorsáért: *munkálkodjatok embertársaitok szocialista erkölcsének, tudatának, gondolkodásának kialakításán. Előre, magyar társadalom, egy esztendő még, vagy kettő, néhány pontosan megfogalmazott feladat teljesítése, és célnál vagyunk!*

Amiért véreztek az illegális kommunisták, amiért dolgoztak az első sztahanovisták, amiért életét adta Kiss Lajos, az utolsó Veszprém megyei mártír, amiről álmodoztunk valamikor, amiről tanulnak gyermekeink, ami közvetlen célja volt az utolsó évtizedben társadalmunknak: *küszöbön áll hazánkban a szocializmus!*

És aztán? A nap elhagyja a delelőt és alkonyatba hajol? Nem, egy hasonlatot sosem szabad túlzásba vinni. *Ha delelőre jutottunk, ott vár már bennünket a cél, amilyen soha nem lehetett még az emberiség történetében: a kommunizmus felépítése.*

De, hogy erre a célra tekintsünk, annak is feltétele: *most, ebben az évben és a következőkben, valósítsuk meg hazánkban maradéktalanul a szocializmust!*

F. B.

Barátnők

Az első sorokat hangjegyekkel kellene írnom, hogy kifejezhessem azt a dallamot, ritmust, tüzes kavargást és ábrándos hangulatot, ami erre az estre jellemző volt. A néhány órai ismeretség gazdag élményanyagából percenként bukkan fel egy-egy kép, hang, mozdulat: Tamara dúsfonatú kontya, egy tüzes fiatalasszony tiszta szopránja, és a molett, negyvenéves könyvtárosnő vidám tánca.

A megyénkben levő szovjet alakulatok asszonyai a nemzetközi nőnapon vendégül látták a magyar nőket. A nőtanács tagjai és aktivistái eleget tettek a meghívásnak. A találkozón aztán többkevesebb orosz tudásukat összeszedve, elbeszélgettek. Akadt egy-egy tolmács is, később pedig a hangulat is hozzájárult a könnyebb megértéshez.

Igazi asszonymulatság volt ez, a férjeket „kitiltották" (kivétel csak hárman kaptak, és a harmonikás).

Felidézve a szerda esti hangulatot, próbálom sorba szedni az eseményeket, és hűen rögzíteni benyomásaimat. Csaknem egy szovjetunióbeli látogatással ért fel ez az este, a más ország asszonyaival való ismeretség.

*

Mikor a klubteremben egy szovjet elvtársnő a nőnapi beszédet mondta, én Tatjánát ismertem fel a mellettem ülő Lidiában. Ilyen lehetett, és talán azért olyan igaz Puskin, mert ilyen ez az orosz asszony is. A szónoklatot nem értettem, mégsem unatkoztam: Lidia finom arcát néztem, elkaptam beszédes mosolyát. Egy óra múlva már sok mindent tudtunk egymásról. Megtudtam, hogy a férje mérnök, egyidősek, és a többi veszprémi asszonnyal hitetlenkedtünk, amikor megmondta, hogy harmincnégyéves. Tíz évvel fiatalabbnak gondolná az ember. Ő anyáskodva pártfogásába vett a tánc forgatagában, és nem zavarta csekély orosz tudásom: beszélgetésünkbe, a kézzel való magyarázásba ragyogó humort vitt; szívet és okosságot.

*

Az asztal végére már nem jutott magyar vendég, itt kezdték el először az orosz nótákat. Ekkor kezdődött el a képzeletbeli utazás — több szólamban szállt a dal, hol ábrándosan, merengően, hol tüzesen, pattogósan.

Aztán egy ideig csend lett a teremben, amíg mi azon tanakodtunk, milyen ismert magyar dallal válaszoljunk. Amíg válogattunk a szebbnél szebb népdalok és magyar nóták között, egy fekete szovjet asszony magyarul elénekelte az Ezüst gitárt. Mindig meghatódom, ha idegeneket hallok anyanyelvemen beszélni — ez a lágy hangon énekelt Ezüst gitár most befátyolozta a magyar vendégek szemét.

A nótabemutató az ismert orosz népdallal, a Puszta néma tájjal fejeződött be — mi magyarul énekeltük, ők pedig hálásan a figyelmességért, hangjukkal elénk idézték a régi orosz pusztákat.

— Szervusz — ütötte poharát Maruszja a dal végén az én poharamhoz. Ismét mosolyogtak, eltűnt arcukról a meghatottság. Marasztaltak, mikor menni akartunk, és éjfél után, amikor visszavonhatatlanul elbúcsúztunk, lelkünkre kötötték: „ne szidjátok a viszontlátásra!"

MATZKÓ EMMA